

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3513/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.516/2020/12. számú ítélete és Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzése, továbbá a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény 1. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 73/A. § (1) bekezdés a) pontja és 271. § (3) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozók mint az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárás I., II., III., IV., VIII., XII., XVI., V., XV., XX., XI., XIII. és X. rendű alperesei alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján. Az indítványozók Abtv. 27. §-a szerinti panaszukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.516/2020/12. számú ítélete és Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 12.P.20.625/2017/66. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, míg az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszukban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) panaszbeli megjelölése szerint 73. §, helyesen 73/A. § (1) bekezdés a) pontja és 271. § (3) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 1. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozták. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően azt is kérték, hogy az Alkotmánybíróság a támadott kúriai ítélet, valamint két további, az alkotmányjogi panasz alapját képező peres eljárástól független bírói döntés végrehajtását is függessze fel.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint 2015. december 18. napján, 2016. február 12. napján, 2016. május 26. napján, 2016. szeptember 14. napján, majd 2017. január 3. napján az egyik magyarországi pénzügyi intézet (az alapügy felperese) fiókjaiban a „Nem adom a házamat” mozgalom egységesen sárga pólót viselő tagjai (közülük huszonegyen az alapügy alperesei, és közülük tizenhárman pedig egyben jelen alkotmányjogi panasz indítványozói is) megjelentek és demonstrációt tartottak, melynek keretében különböző feliratokat tartalmazó papírlapokat, papírszalagokat tartottak maguk elé, illetőleg egy alkalommal (2016. február 12. napján) egy sátrat is felállítottak az adott bankfiók ügyfélterében. Az alapügy felperese a demonstrációkhoz egyetlen alkalommal sem járult hozzá.
- [3] 1.2. A felperes pénzügyi intézet keresetében a birtokháborítás tényének megállapítását, valamint azt kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alapügy alpereseit a további birtokháborító magatartástól. Az elsőfokon eljáró Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 12.P.20.635/2017/66. számú ítéletével megállapította, hogy összesen 19 alperes az egyes demonstrációk során a felperes pénzügyi intézetet birtoklásában jogalap nélkül háborította, egyben eltiltotta őket a jövőbeni birtokháborító magatartásoktól (a bíróság két alperes vonatkozásában a pert megszüntette). Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a felperes pénzügyi intézet házirendje alapján a bankfiókokban történő demonstráció, és annak keretében szórólapok, transzparens, valamint sátor elhelyezése még abban az esetben sem lehet jogszerű, ha az békésen és erőszakmentesen történik, a kereseti kérelem csak akkor nem lenne megalapozott, ha az alapügy alperesei nem sértették volna meg a házirendet.
- [4] 1.3. Az ítélettel szemben összesen tizenkét alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezés hiányában pedig az elsőfokú ítélet hét alperessel szemben (akik közül hárman, a XI., XII. és XVI. rendű alperes jelen alkotmányjogi panasz indítványozói is egyben) jogerőre emelkedett. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék

52.Pf.634.705/2019/11. számú ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és a felperes pénzügyi keresetét azon alperesek vonatkozásában, melyek tekintetében fellebbezés került előterjesztésre, nagyrészt elutasította. A másodfokú ítélet szerint, figyelemmel az Alkotmánybíróság 3057/2019. (III. 25.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) foglaltakra is, a bíróságnak azt kellett értékelnie a konkrét, birtokvédelmi igényt érvényesítő kereseti kérelem elbírálása során, hogy a gyülekezési és véleménynyilvánítási jog körében tanúsított magatartások azok jellemzői alapján ténylegesen birtoksértést valósítottak-e meg. Ezen mérlegelés eredményeként a Fővárosi Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a fellebbezést előterjesztő alperesek egyes magatartásai (így például a sátor felállítása, a bankfiókban a padlózatra, bejárati ajtóra, üvegfelületekre feliratok, papírlapok, papírszalagok kiragasztása) birtoksértést valósítanak meg, míg más magatartások (így például feliratok feltartása) nem voltak alkalmasak arra, hogy a felperes pénzügyi keresetét a birtoklásban szükségtelenül zavarják.

- [5] 1.4. A jogerős ítélet ellen a felperes pénzügyi keresetét terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely elsődlegesen annak hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú ítéletet helybenhagyó ítélet meghozatalára irányult, míg másodlagosan a felperes pénzügyi keresetét azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára. Összesen öt alperes (közülük négyen, az I., II., XII. és XVI. rendű alperesek egyben jelen alkotmányjogi panasz indítványozói is) csatlakozó felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett, melyeket a Kúria Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzésével hivatalból elutasított, tekintettel arra, hogy az alperesek a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó rendelkezéseit támadták, márpedig a régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta.
- [6] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.048/2020/17. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét annak felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét e körben megváltoztatva megállapította, hogy azon alperesek, akik esetében az elsőfokú ítélet nem vált jogerőssé, birtokháborítást követtek el azzal, hogy a felperes felszólítása ellenére bent maradtak a bankfiókban, a felszólítást megelőző időszakra vonatkozóan pedig a Kúria a jogerős ítélet keresetét elutasító rendelkezéseit hatályában fenntartotta. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során tekintettel volt arra, hogy a bíróságok Alaptörvény 28. cikkéből fakadó kötelezettsége, hogy ha „olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák” (Kúria ítélete, Indokolás [64]). A Kúria az ügyben alkalmazott, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Gytv.) rendelkezéseinek értelmezése során figyelembe vette az Abh. Gytv.-vel kapcsolatos, az ügyben azonban közvetlenül nem alkalmazható megállapításait, és arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek a bankfiók elhagyására való felszólításig tanúsított magatartásukkal nem követtek el birtokháborítást, ezt követően azonban már birtokháborítást követtek el, melyet már maga a bankfiókban történő benntartás ténye megalapozott.
- [7] 2. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukat, melyben az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria Pfv.I.20.516/2020/12. számú ítélete és Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 12.P.20.625/2017/66. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, míg az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a régi Pp. (helyesen) 73/A. § (1) bekezdés a) pontja és 271. § (3) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint a Gytv. 1. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozták. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően azt is kérték, hogy az Alkotmánybíróság a támadott kúriai ítélet, valamint két további, az alkotmányjogi panasz alapját képező peres eljárástól független bírói döntés végrehajtását függesse fel.
- [8] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állítják, az alábbiak szerint.
- [9] Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott ítéletek, valamint a Gytv. 1. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenessége részben a VIII. cikk (1) bekezdése, részben a IX. cikk (1) bekezdése sérelme miatt állapítható meg. Az indítványozók megítélése szerint az Abh. a Gytv. 1. § (2) bekezdésével összefüggésben téves, ezért szükséges annak felülvizsgálata a magánterületen megvalósított véleménynyilvánításokkal összefüggésben. Álláspontjuk szerint a magántulajdonos soha nem ad hozzájárulást a tevékenységének bírálatát tartalmazó tüntetéshez, ekként a Gytv. 1. § (2) bekezdése a gyülekezési jogot aránytalanul korlátozza. Az indítványozók a támadott ítéletekkel

összefüggésben részben azt kifogásolják, hogy bár számos hasonló ügyük volt folyamatban az indítványozók véleménynyilvánításával, illetőleg birtokvédelmi kérdésekkel összefüggésben, azokban az eljáró bíróságok sok esetben egymásnak is ellentmondó döntéseket hoztak. A támadott ítéletek alaptörvény-ellenessége a panasz szerint azért is megállapítható, mert a bíróságok csak látszólag mérték össze a felperes pénzintézet tulajdonhoz való jogát az alperesek véleménynyilvánításhoz, illetőleg gyülekezéshez való jogával, valójában azonban teljes mértékben a tulajdonhoz való jog érvényesülését segítették elő, jóllehet az indítványozók megítélése szerint a tevékenységük a felperes pénzintézet működését nem veszélyeztette. E körben az alkotmányjogi panasz külön is kiemeli, hogy a felperes pénzintézet házirendje nem jogszabály, azt az ügy eldöntése során figyelmen kívül kellett volna hagyniuk a bíróságoknak, ráadásul a demonstráció időpontjában még hatályban sem volt a Gytv., ekként annak rendelkezéseit a bíróságok egyáltalán nem vehették volna figyelembe.

- [10] Az alkotmányjogi panasz szerint a régi Pp. (helyesen) 73/A. § (1) bekezdés a) pontja és 271. § (3) bekezdés a) pontja, valamint (az alkotmányjogi panasz tartalma szerint) a támadott végzés azért ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével, mert a támadott jogszabályi rendelkezések egyrészt kötelezővé teszik a jogi képviselőt a felülvizsgálati eljárásban, másrészt egyébként is lehetlenné tették az indítványozók ügyében a csatlakozó felülvizsgálati kérelem benyújtását azáltal, hogy a másodfokú ítélet helybenhagyta az elsőfokú bíróság döntését, a Kúria pedig ezen jogszabályi rendelkezések alapján a csatlakozási felülvizsgálati kérelmét elutasította. Tekintettel arra, hogy az indítványozók szerint alapvető jelentőséggel bír, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a tulajdonhoz való jog ütközése kérdésében a lehető legmagasabb bírói fórum döntsön, ezért a társadalom érdekeivel is ellentétes a felülvizsgálat lehetőségének jogszabályi korlátozása. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozóan önálló indokolást nem tartalmaz.
- [11] 3. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban tévesen jelölték meg a régi Pp. 73. § (1) bekezdés a) pontját, a régi Pp. 73. § (1) bekezdése ugyanis az általános meghatalmazás lehetőségét rögzítette, mely rendelkezésnek egyáltalán nem volt a) pontja. Figyelemmel azonban arra, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró indítványozók alkotmányjogi panaszukban egyértelműen megjelölték, hogy a régi Pp. azon rendelkezését tartják alaptörvény-ellenesnek, mely szerint „ügyvéd részvétele kötelező a felülvizsgálati eljárásban”, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz ezen elemét tartalma szerint, a régi Pp. 73/A. § (1) bekezdés a) pontja elleni alkotmányjogi panaszként bírálta el.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] 4.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pontja, illetőleg 27. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtásának előfeltétele, hogy az indítványozók a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítsék. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 52.Pf.634.705/2019/11. számú ítéletében azt állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet hét alperes vonatkozásában fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett (lásd az ítélet 12. oldalát), mely hét alperes közül hárman (a XI., XII. és XVI. rendű alperesek) jelen alkotmányjogi panasz indítványozói is egyben. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy a XI., XII. és XVI. rendű alperesek mint indítványozók vonatkozásában az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. § (1) bekezdése törvényi feltételének, és érdemben nem bírálható el.
- [14] 4.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt „az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet” terjeszthet elő. Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnak minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt, akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.
- [15] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszban külön is támadott Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzés szerint összesen öt alperes (az I., II., XII., XVI. és XX. rendű alperesek), közülük négy indítványozó nyújtott be csatlakozó felülvizsgálati kérelmet, mely négy indítványozó közül azonban ketten (a XII. és XVI. rendű alperes) a 4.1. pontban (Indokolás [13]) foglaltak szerint nem merítették ki a jogorvoslati lehetőségeiket, amely az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok elbírálásának előfeltétele. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy a Kúria Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzésével szemben előterjesztett, az Abtv. 27. §-a szerinti

alkotmányjogi panasszal összefüggésben csak két indítványozó (az alapügy I. és II. rendű alperese) tekinthető jogosultnak és érintettnek.

- [16] Az Alkotmánybíróság ezen túlmenően azt is megállapította, hogy azon indítványozók, akiknek a panasza a 4.1. pont (Indokolás [13]) megállapításaira figyelemmel érdemben elbírálható (az I., II., III. IV., V., VIII., X., XIII., XV. és XX. rendű alperesek), az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg a Kúria Pfv.I.20.516/2020/12. számú ítélete elleni, Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából jogosultnak és érintettnek tekinthetőek, mert saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.
- [17] 4.3. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Azon indítványozók, akiknek a panasza a 4.1., illetőleg a 4.2. pontok (Indokolás [13] és köv.) megállapításaira figyelemmel érdemben elbírálható, a Kúria ítéletét, illetőleg végzését 2021. február 3., február 5., illetőleg február 9. napján vették át, míg egy indítványozó (a X. rendű alperes) esetében az ítélet és végzés „nem kereste” postai rájegyzéssel 2021. április 6. napján került az elsőfokú bírósághoz visszaküldésre. Ezen indítványozók közül azon két indítványozó, aki a Kúria végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz tekintetében is jogosultnak és érintettnek tekinthető (azaz az I. és II. rendű alperesek) a Kúria végzését 2021. február 5. napján vették át. Az indítványozók tartalmilag azonos, ám részben külön előterjesztett alkotmányjogi panaszukat 2021. március 22., illetőleg március 23. napján, határidőben terjesztették elő.
- [18] A 4.1. pontban (Indokolás [13]) megjelölt három indítványozó kivételével a többi indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítványok e tekintetben is megfelelnek a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése egyaránt Alaptörvényben biztosított jogokat tartalmaznak.
- [19] 4.4. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz keretében csak olyan jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességére lehet hivatkozni, mely az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazásra került.
- [20] Tekintettel arra, hogy a régi Pp. indítványozók által támadott 271. § (3) bekezdés a) pontja értelmében nem volt helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta a szomszédjogok megsértéséből eredő, valamint a birtokvédelmi, továbbá a közös tulajdonban álló dolog birtoklásával és használatával kapcsolatos perekben, így az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárásban sem, ennek megfelelően az ügyben jogszabály alapján kizárt felülvizsgálati eljárásra vonatkozóan a kötelező jogi képviselést előíró régi Pp. 73/A. § (1) bekezdés a) pontja nem tekinthető az ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek, ekként annak alkotmányossági vizsgálata jelen alkotmányjogi panasz eljárás keretében az Abtv. 26. § (1) bekezdéséből következően nem lehetséges.
- [21] Az alkotmányjogi panasz alapját képező peres eljárásra az indítványozók által a felperes bankfiókjaiban 2015. december 8. napján, 2016. február 12. napján, 2016. május 26. napján, 2016. szeptember 14. napján és 2017. január 3. napján tartott demonstrációk adtak okot. Az indítványozók által az alkotmányjogi panaszban támadott Gytv. annak 22. § (1) bekezdése szerint azonban csak 2018. október 1. napján lépett hatályba, azt a 2015. december 8. napján, 2016. február 12. napján, 2016. május 26. napján, 2016. szeptember 14. napján és 2017. január 3. napján tartott demonstrációkkal összefüggő birtokháborítás ügyében az eljáró bíróságok (nem lévén hatályos jogszabályi rendelkezés) nem alkalmazták, az indítványozók demonstrációival kapcsolatos egyes jogi kérdések megítélésére még az indítványozók által jelen alkotmányjogi panasz keretében nem támadott régi Gytv. rendelkezései voltak az irányadóak. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy a Gytv. 1. § (2) bekezdése ugyancsak nem tekinthető az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek, melyen az a tény sem változtat, hogy a Gytv. 1. § (2) bekezdése alkotmányosságát vizsgáló Abh. megállapításaira (azaz még csak nem is a Gytv. rendelkezéseire) a Kúria ítélete utal. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megjegyzi, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már egyébként is vizsgálta a Gytv. 1. § (2) bekezdése alkotmányosságát az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésére és XIII. cikk (1) bekezdésére figyelemmel, az Abtv. 31. § (1) bekezdése értelmében pedig ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – egyébként sincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak.

- [22] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából a régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontja az ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek tekinthető, figyelemmel arra, hogy az indítványozók ügyében a felülvizsgálat lehetőségét kifejezetten ez a jogszabályi rendelkezés zárta ki, az indítványozók csatlakozó felülvizsgálati kérelmét pedig a Kúria Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzésével a régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasította.
- [23] 4.5. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte esetén – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, illetőleg bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz indokolást, ekként az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja szerinti követelményét.
- [24] 5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [25] 5.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti, a Kúria Pfv.I.20.516/2020/12. számú ítélete ellen előterjesztett alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg. Az alkotmányjogi panasz a gyűlekezési jog, illetőleg a véleménynyilvánítás szabadsága és a tulajdonhoz való jog egymáshoz való viszonya tekintetében (figyelemmel az Abh. megállapításaira is) alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.
- [26] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkének első mondata a bíróságok kötelezettségévé teszi, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassák, alkotmányjogilag kötötté téve a bíróságok ítélkezési tevékenységét [lásd például: 3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [66]]. Az Alaptörvény azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálendő ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat. Az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azaz azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenessé válik [lásd például: 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]]. Nem tartozik azonban az Alkotmánybíróság határákörébe annak megítélése, hogy a bíróság döntése az ügyben meghozható egyedüli helytálló döntés-e, vagy hogy a bírói törvényértelmezés, a bizonyítékok mérlegelése, valamint az azokból levont következtetések helyesek-e. A bírói mérlegelés körében hozott ítéletek felülvizsgálata az Alkotmánybíróság Alaptörvényben biztosított alkotmányossági szempontú vizsgálati jogkörén kívül esik [lásd például: 3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [85]].
- [27] Jelen esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletet meghozó Kúria felismerte, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben az Alaptörvény VIII., IX. és XIII. cikkében biztosított alapjogok ütközése állapítható meg, mely esetben „a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák” (Kúria ítélete, Indokolás [64]), ítéletét pedig ezen szempontra figyelemmel, az ütköző alapjogok megfelelő összemérésével hozta meg.
- [28] Az Alkotmánybíróság feladata az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban nem az, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárás tény- és jogkérdéseit vizsgálja felül (ebben az esetben ugyanis az Alkotmánybíróság valójában burkoltan negyedfokú bírósággá válna, melyre sem az Alaptörvény, sem az Abtv. nem biztosít az Alkotmánybíróság számára hatáskört), hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számonkérje a bíróságoktól, a per alapjául szolgáló adatok, információk helyességének vagy

helytelenségének értékelése pedig nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Jelen esetben a fentiek szerint kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Kúria felismerte az ügy alapjogi összefüggéseit, helyesen azonosította az Alaptörvény alkalmazandó rendelkezéseit, és megfelelően tekintetbe vette az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatát is a jogvita eldöntése során, melynek keretében az Alaptörvény szerint a bíróságot megillető értelmezési tartomány alkotmányos kereteit sem lépte át.

- [29] Az Alkotmánybíróság azt is megjegyzi, hogy az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – feladata, hogy biztosítsa a bíróságok jogalkalmazásának egységét. Ennek megfelelően önmagában az nem alkotmányossági kérdés, hogy valamely kérdésben mennyire tekinthető egységesnek az eljáró bíróságok gyakorlata. A jogegység biztosítása ugyanis – ha annak szükségessége felmerül – a bíróságokra kötelező jogértelmezés keretében a Kúria feladata {lásd például: 3349/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [30] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti, a Kúria Pfv.I.20.516/2020/12. számú ítélete ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem vetette fel, ekként az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [31] 5.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasznak megfelelően az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezésnek tekinthető régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontja esetében, illetőleg az Abtv. 27. §-a szerinti, a Kúria Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzése elleni alkotmányjogi panasz esetében teljesülnek-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának Abtv. 29. §-a szerinti feltételei.
- [32] Az indítványozók szerint a régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontja azáltal, hogy kizárja a birtokvédelmi perekben a felülvizsgálat lehetőségét, nem teszi lehetővé, hogy a társadalom széles körét érintő ügyekben a legmagasabb bírói fórum járhasson el, a Kúria pedig Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzésével az indítványozók csatlakozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította, mely jogszabályi rendelkezés, illetőleg kúriai végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot.
- [33] Az Alkotmánybíróság a 3019/2014. (II. 11.) AB végzésében megerősítette azon korábbi, az Alaptörvény hatálybalépése előtti gyakorlatát, „miszerint a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során a törvényhozás meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét. Az a körülmény pedig, hogy nem minden végzés ellen van helye felülvizsgálatnak, összhangban van a jogintézmény rendkívüli jogorvoslati jellegével.” (Indokolás [27]) Az Alkotmánybíróság ezen túlmenően azt is kiemeli, hogy következetes gyakorlatának megfelelően az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, ebből következően nem terjed ki a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra {legutóbb például: 3064/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog annak biztosítását követeli meg, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében biztosításra kerüljön a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége, oly módon, hogy a jogorvoslati fórum ténylegesen képes legyen a jogsérelem orvoslására {lásd például: 3208/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [17]}, mely követelmények jelen esetben a régi Pp. szabályainak megfelelően az eljárás során maradéktalanul érvényesültek. Mindezen szempontokra figyelemmel sem az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz, sem pedig az Abtv. 27. §-a szerinti, a Kúria Pfv.I.20.516/2020/11. számú végzése elleni alkotmányjogi panasz nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg, azaz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételek egyikét sem.
- [34] 6. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c, e) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

[35] Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, az alkotmányjogi panaszban kifogásolt döntések végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelemről.

Budapest, 2021. november 15.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/885/2021.

